

Spondiloartritlerde Tedavi; Ne Zaman Geçiş Yapalım?

Dr. Fatoş Önen

Sunum Planı

- Başka tedaviye geçmeyi gerektiren durumlar nelerdir?
 - Hasta uyumsuzluğu
 - İstenmeyen etkiler/eşlik eden hastalıklar
 - **Etkisizlik**
 - **Etkinliği nasıl değerlendiriyoruz?**

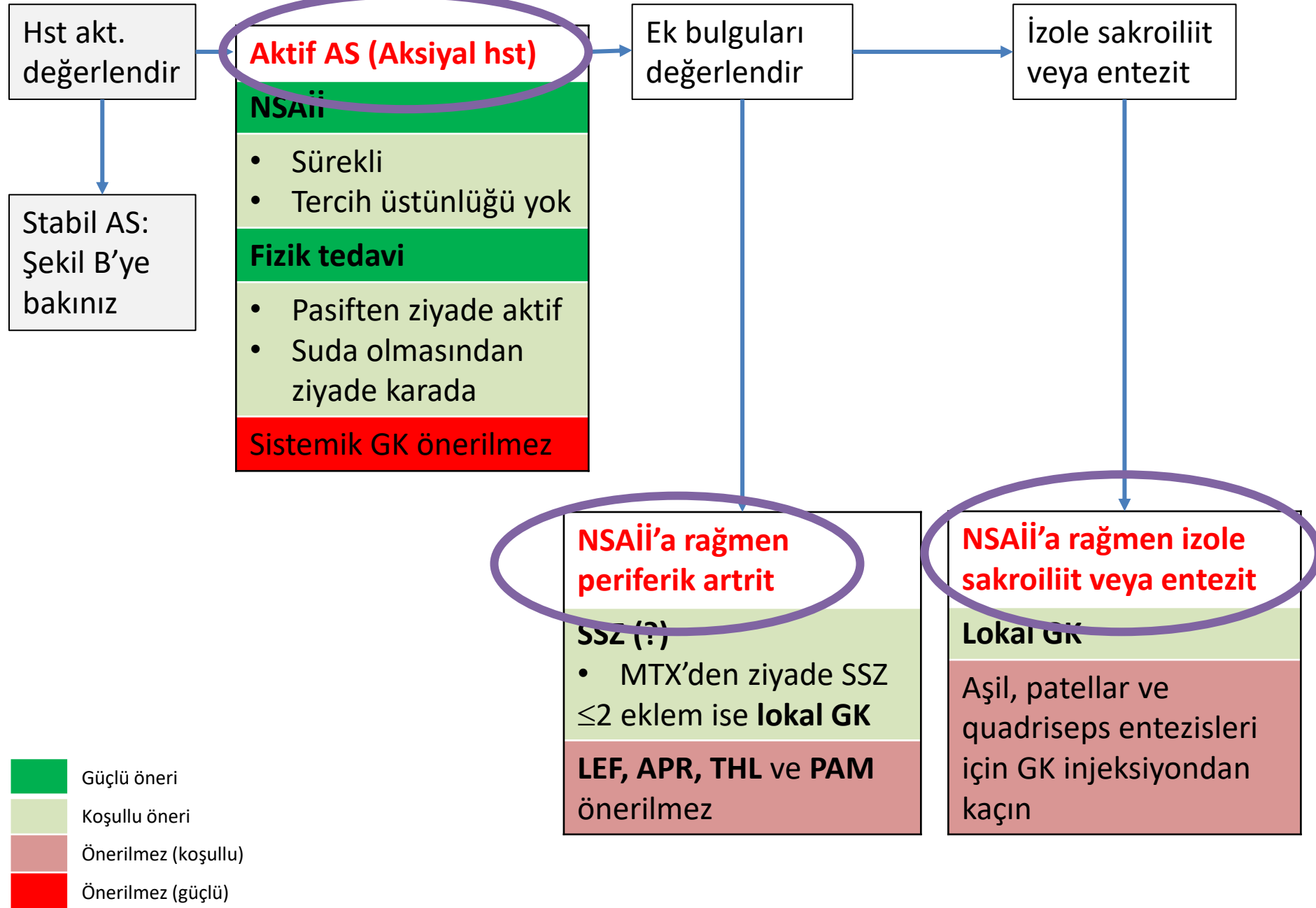
İstenmeyen Etkiler/Eşlik Eden Hastalıklar

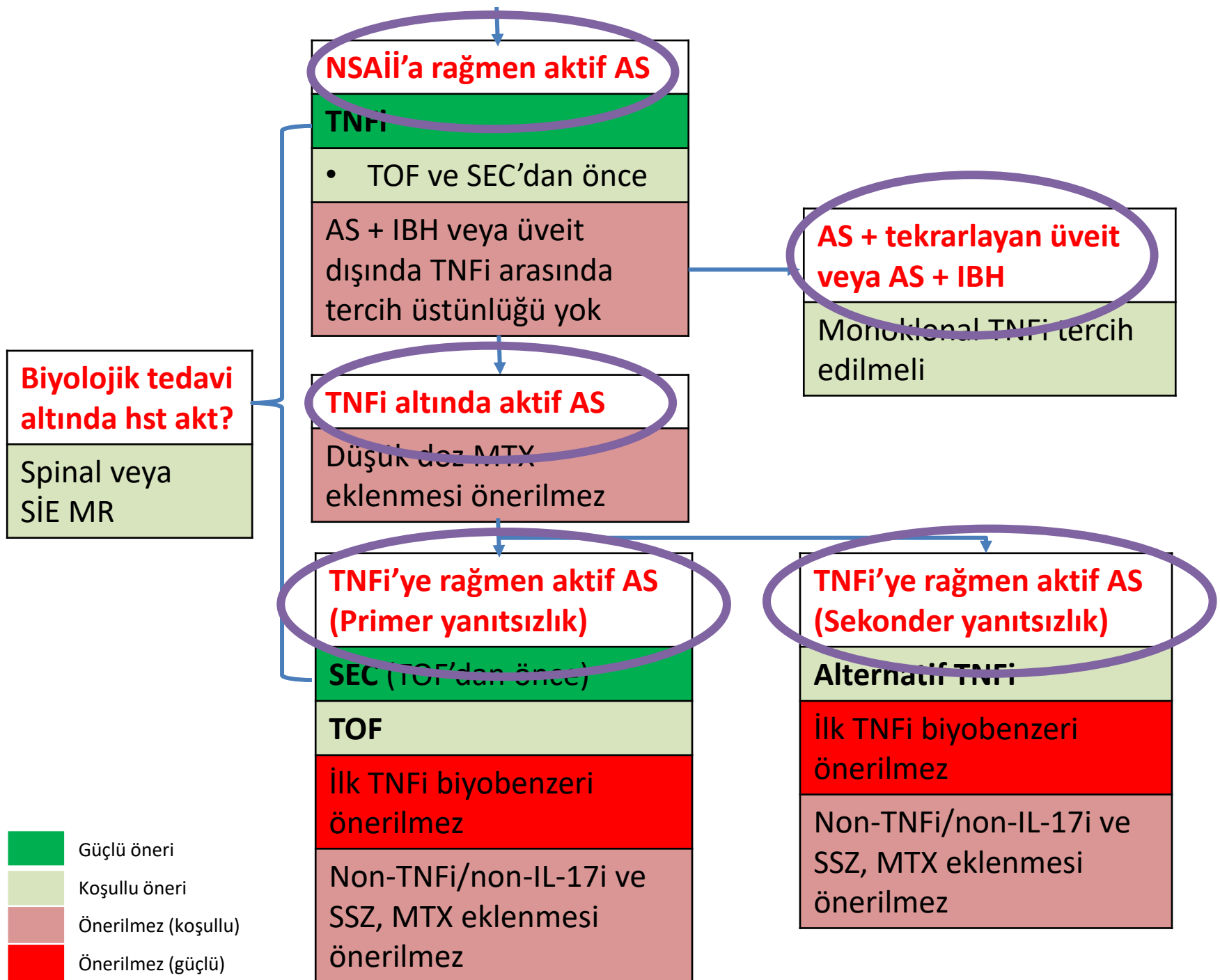
- NSAİİ ve ksDMARD tedavi sırasında ortaya çıkanlar:
 - Gastrointestinal toksisite
 - Böbrek yetmezliği
 - Karaciğer fonksiyon testlerinde bozulma
- Biyolojik tedavi sırasında ortaya çıkanlar:
 - Sık tekrarlayan infeksiyonlar
 - Tüberküloz
 - Malignite
 - Kalp yetmezliği
 - Üveit
 - Psoriasis
 - İnflamatuvar bağırsak hastalığı

SPECIAL ARTICLE

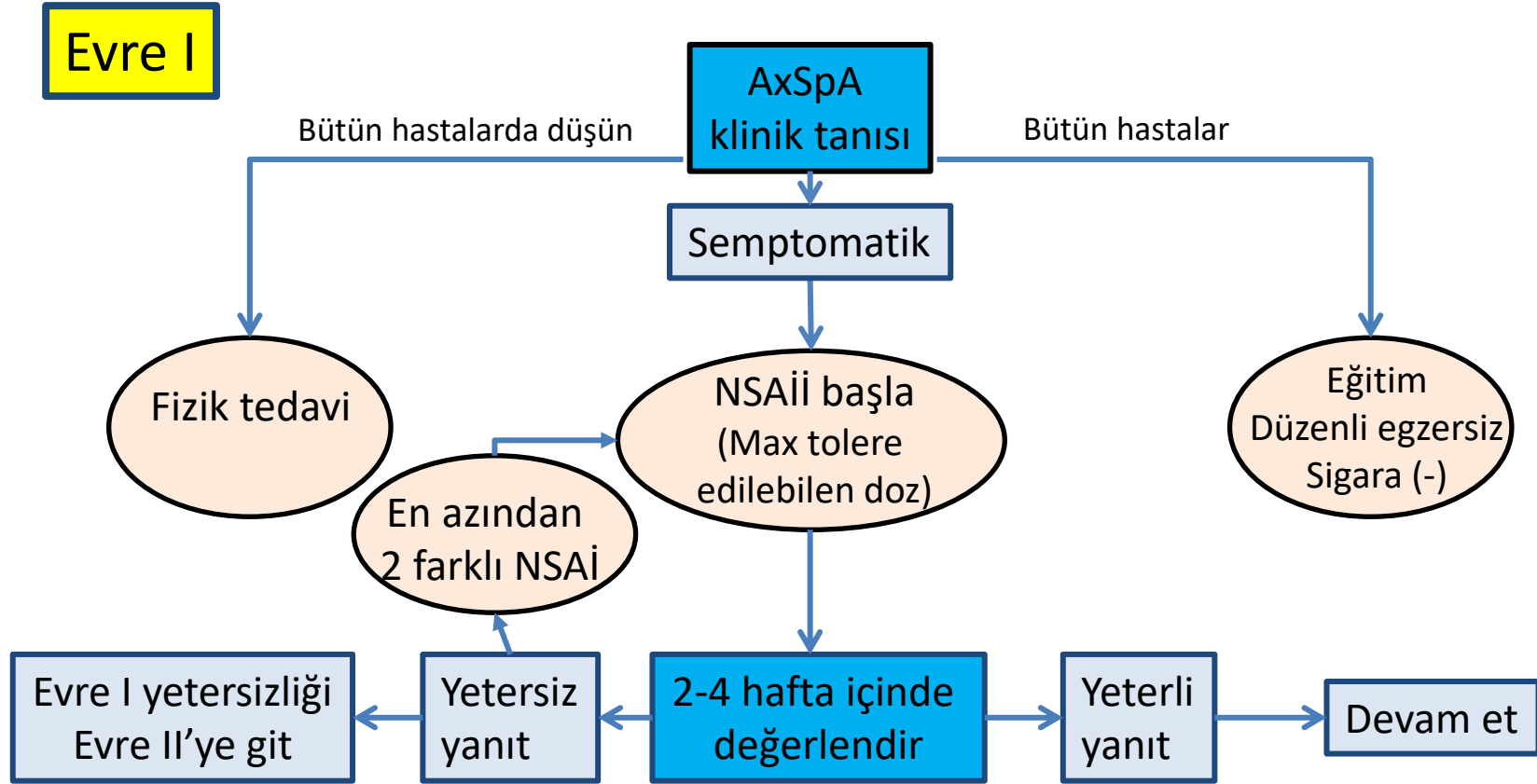
2019 Update of the American College of Rheumatology/ Spondylitis Association of America/Spondyloarthritis Research and Treatment Network Recommendations for the Treatment of Ankylosing Spondylitis and Nonradiographic Axial Spondyloarthritis

Michael M. Ward,¹ Atul Deodhar,² Lianne S. Gensler,³ Maureen Dubreuil,⁴ David Yu,⁵
Muhammad Asim Khan,⁶ Nigil Haroon,⁷ David Borenstein,⁸ Runsheng Wang,⁹ Ann Biehl,¹ Meika A. Fang,¹⁰
Grant Louie,¹¹ Vikas Majithia,¹² Bernard Ng,¹³ Rosemary Bigham,¹⁴ Michael Pianin,¹⁵ Amit Aakash Shah,¹⁶
Nancy Sullivan,¹⁷ Marat Turgunbaev,¹⁶ Jeff Oristaglio,¹⁷ Amy Turner,¹⁶ Walter P. Maksymowych,¹⁸ and
Liron Caplan¹⁹

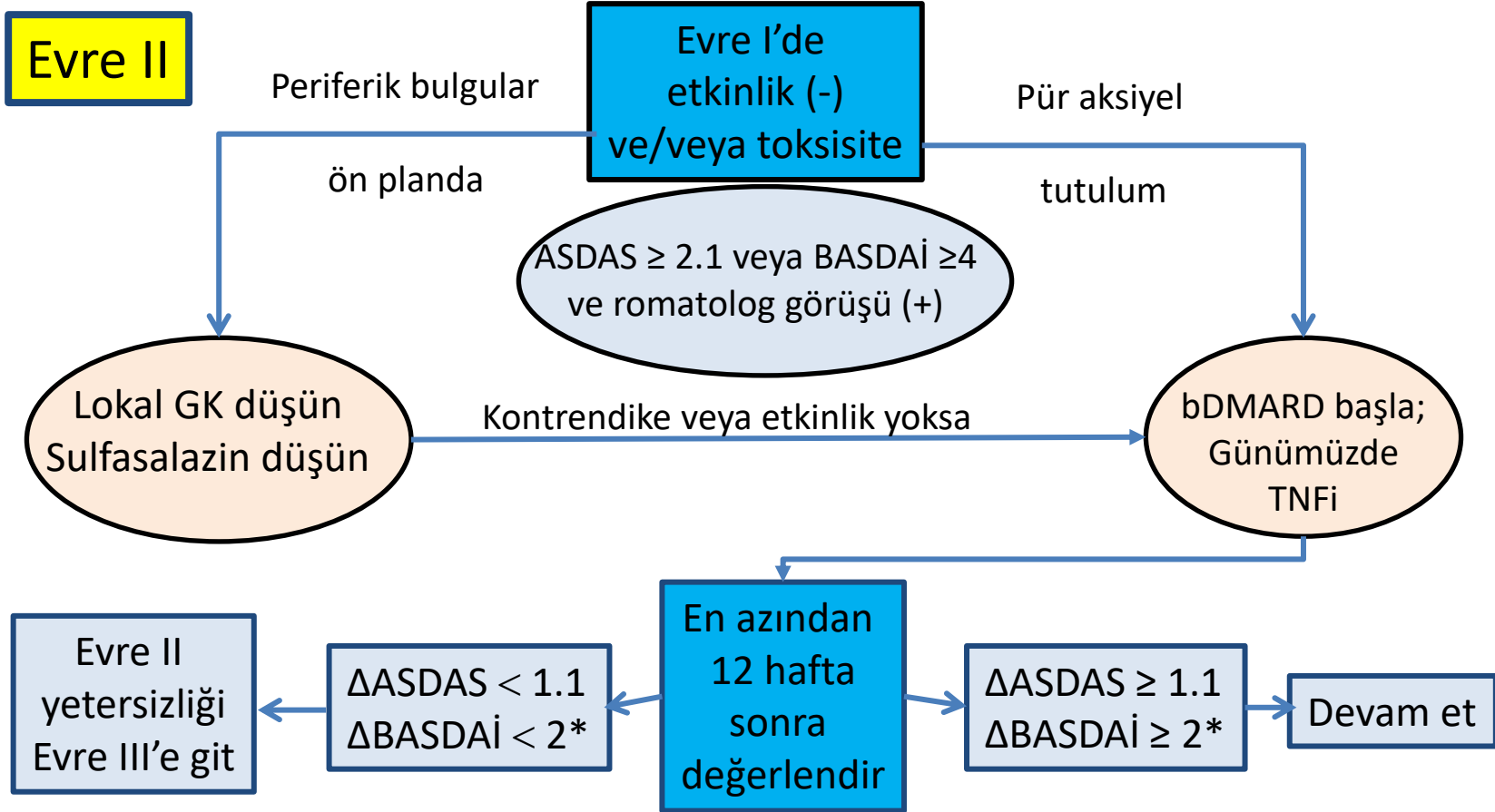

ASAS-EULAR 2016 AxSpA tedavi önerileri

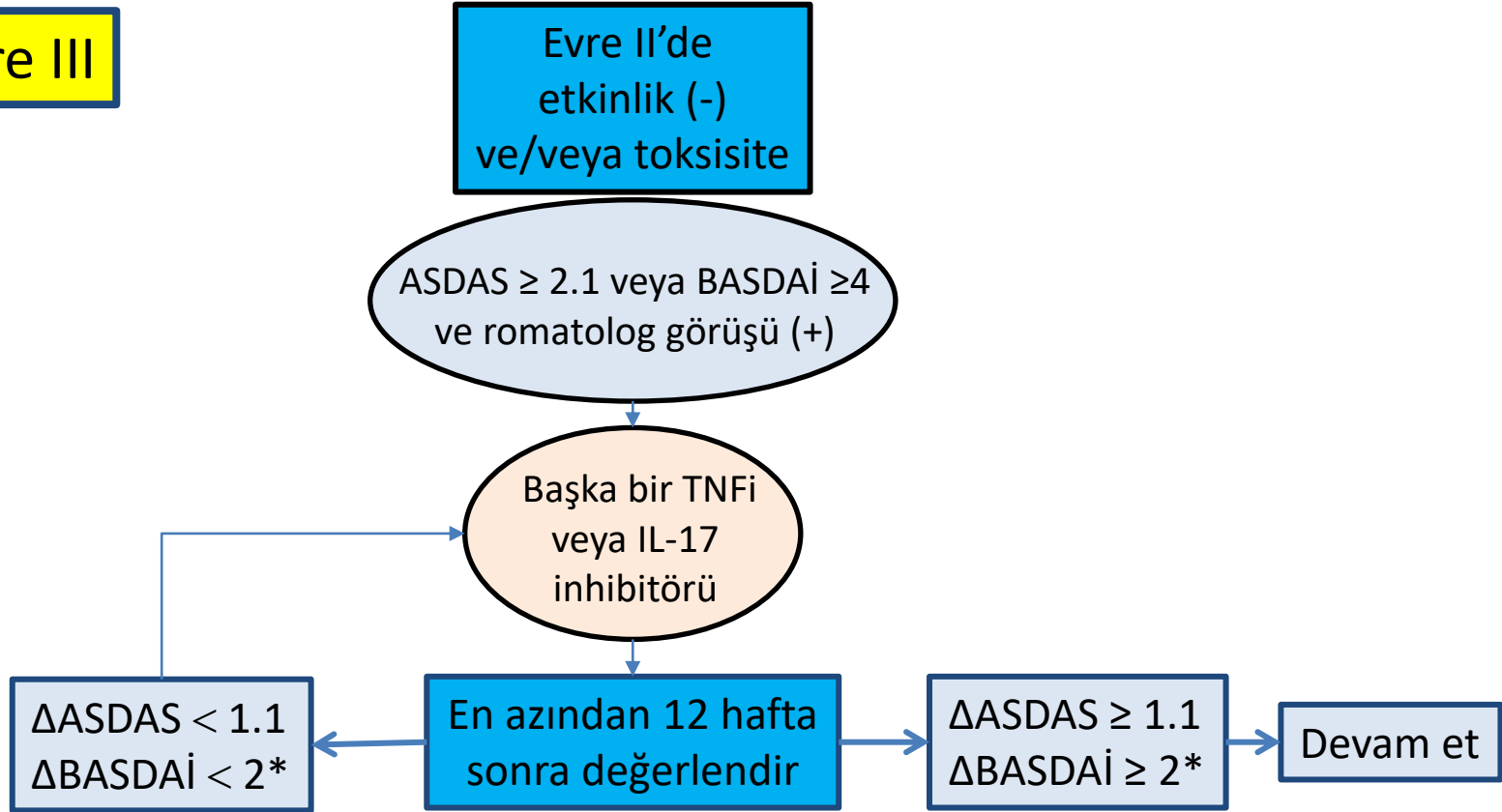
ASAS-EULAR 2016 AxSpA tedavi önerileri

* ASDAS veya BASDAİ'den biri (izlemde aynı parametre)

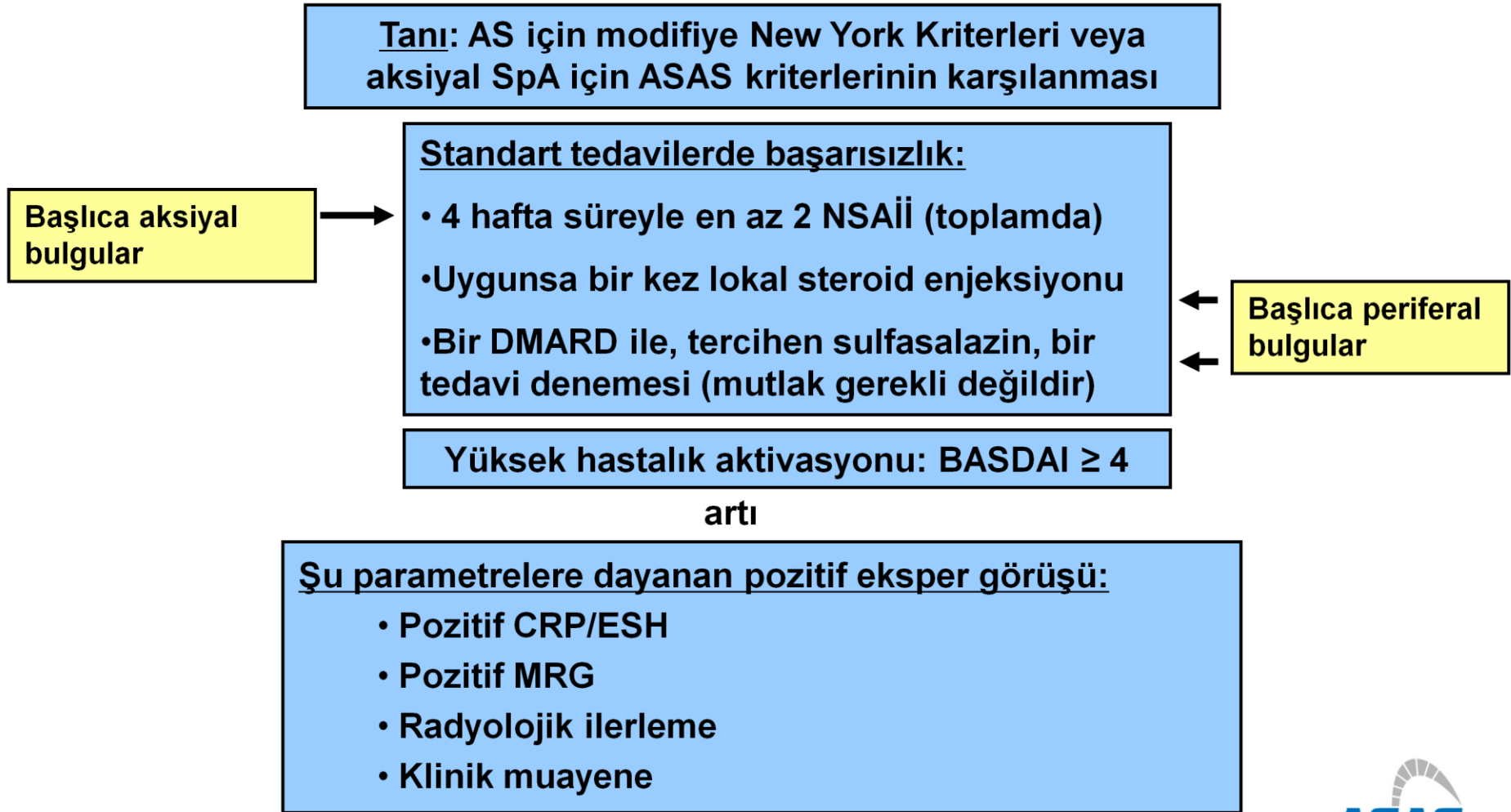
ASAS-EULAR 2016 AxSpA tedavi önerileri

Evre III

* ASDAS veya BASDAİ'den biri (izlemde aynı parametre)

Aksiyal Spondiloartrit TNF α -Bloke Edici Ajanlarla Tedavisinde ASAS Önerileri

Hastalık aktivite ölçütleri

Spinal Ağrı

- 2 soru (geçen haftanın ortalaması), VAS veya NRS
- AS'e bağlı olarak omurganızda ne kadar ağrınız mevcut?
- AS'e bağlı olarak gece omurganızda ne kadar ağrınız mevcut?

Vizüel analog skala (VAS)

Ağrı yok

En şiddetli ağrı

Nümerik rating skala (NRS)

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----

Ağrı yok

En şiddetli ağrı

ASAS NRS kullanmayı tercih etmektedir

Hasta Global

- Geçen hafta boyunca spondilitiniz ortalama olarak ne kadar aktifti? (VAS, NRS)

Vizüel analog skala (VAS)

Aktif değil

Çok aktif

Nümerik rating skala (NRS)

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----

Aktif değil

Çok aktif

ASAS NRS kullanmayı tercih etmektedir

Omurga Sertliđi

- Sabah sertliğiniz uyandığınız andan itibaren ne kadar sürüyor?
(NRS)

Nümerik rating skala (NRS)

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----

0 saat

1 saat

2 veya daha
fazla saat

NRS kullanılarak Bath Ankilozan Spondilit Hastalık Aktivite İndeksi (BASDAI)

1. Halsizlik/yorgunluk düzeyinizi genel olarak nasıl tanımlarsınız?

Yok Çok şiddetli

2. Ankilozan spondilite bağlı boyun, sırt,bel veya kalça ağrılarınızın düzeyini genel olarak nasıl tanımlarsınız?

Yok Çok şiddetli

3. Boyun, sırt, bel ve kalçalarınız dışındaki diğer eklemlerinizdeki ağrı/şişliğin düzeyini genel olarak nasıl tanımlarsınız?

Yok Çok şiddetli

4. Dokunmaya veya baskıya karşı hassas olan bölgelerinizde duyduğunuz rahatsızlığın düzeyini genel olarak nasıl tanımlarsınız?

Yok Çok şiddetli

5. Uyandıktan sonraki sabah sertliğinin düzeyini genel olarak nasıl tanımlarsınız?

Yok Çok şiddetli

6. Uyandıktan sonraki sabah sertliğiniz ne kadar sürüyor?

Yok 1saat 2 saat veya daha fazlası

BASDAI hesaplaması:

- Soru 5 ve 6'nın ortalamasını hesaplayınız
- Soru 1 den 4'e değerlerin toplamını hesaplayınız ve soru 5 ve 6'dan elde ettiğiniz ortalamaya ekleyiniz
- Çıkan sonucu 5'e bölünüz

Alternatif olarak 0 ile 10 cm veya 0 ile 100 mm arasında değişen VAS kullanılabilir

ASAS NRS kullanmayı tercih etmektedir

Garrett S et al. J Rheumatol 1994;21:2286-91'den adapte edilmiştir (izin ile)

Akkoc Y et al. Rheumatol Int 2005;25:280-4

Ankilozan Spondilit Hastalık Aktivite Skoru (ASDAS) 1

ASDAS hesaplamasında kullanılan parametreler

1. Total bel ağrısı (BASDAI soru 2)
2. Hasta global
3. Periferik ağrı/şişlik (BASDAI soru 3)
4. Sabah sertliğinin süresi (BASDAI soru 6)
5. C-reaktif protein (CRP) mg/l olarak [veya eritrosit sedimentasyon hızı (ESH)]

Ankilozan Spondilit Hastalık Aktivite Skoru (ASDAS) 2

ASDAS Hesaplaması

ASDAS_{CRP}

$$0.12 \times \text{Total Bel ağrısı} + 0.06 \times \text{Sabah sertliğinin süresi} + 0.11 \times \text{Hasta Global} + 0.07 \times \text{Periferal ağrı/şişlik} + 0.58 \times \ln(\text{CRP}+1)$$

ASDAS_{ESR}

$$0.08 \times \text{Total Bel ağrısı} + 0.07 \times \text{Sabah sertliğinin süresi} + 0.11 \times \text{Hasta Global} + 0.09 \times \text{Periferal ağrı/şişlik} + 0.29 \times \sqrt{\text{ESH}}$$

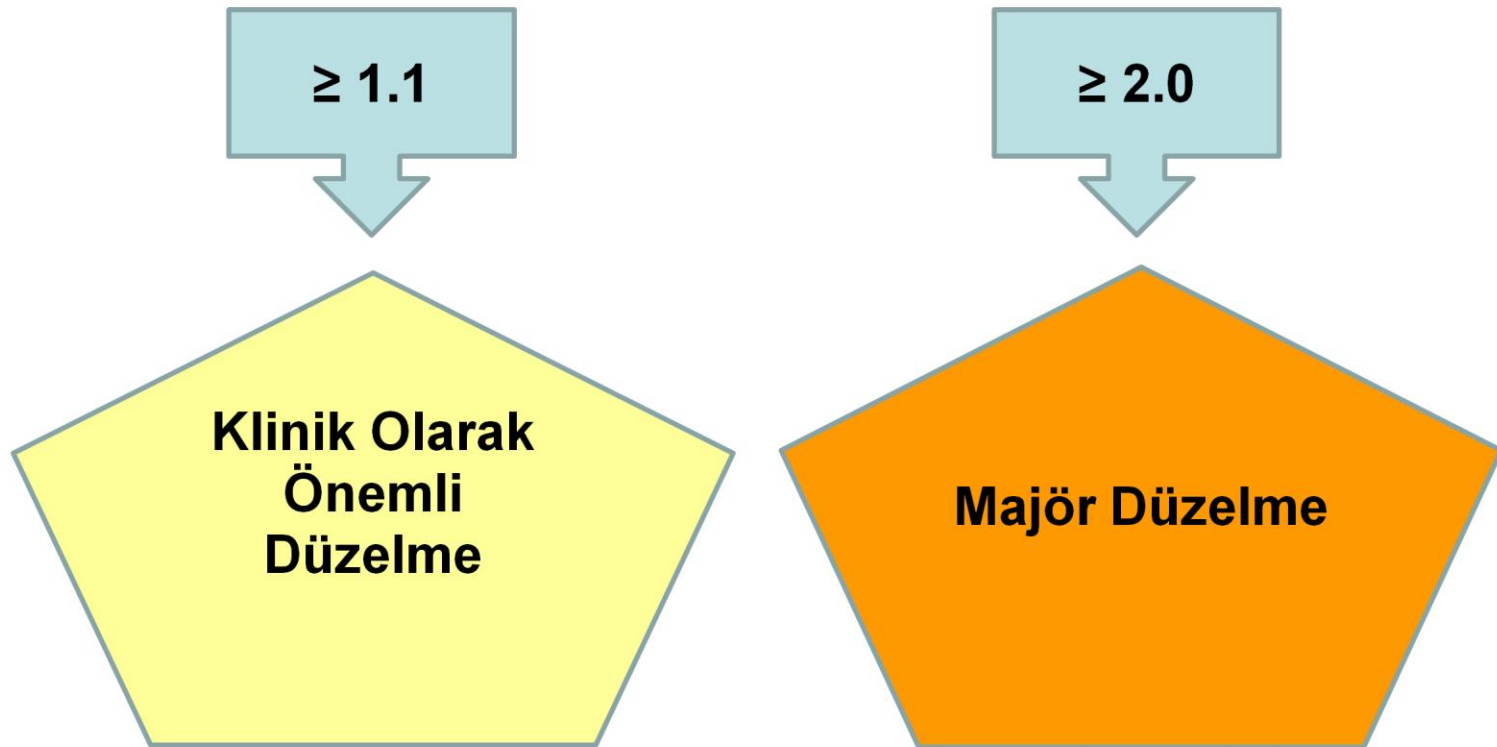
ASDAS_{CRP} önerilen ASDAS olup CRP düzeyi bulunmadığında ASDAS_{ESH} kullanılabilir.

CRP düzeyleri mg/l, tüm değerlendirmeler 10 cm ölçek ile yapılır.

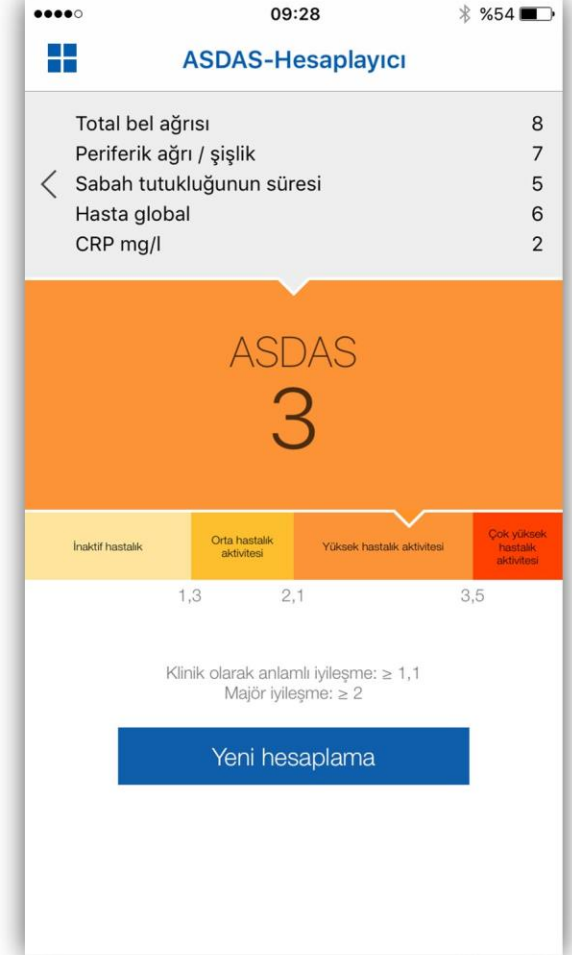
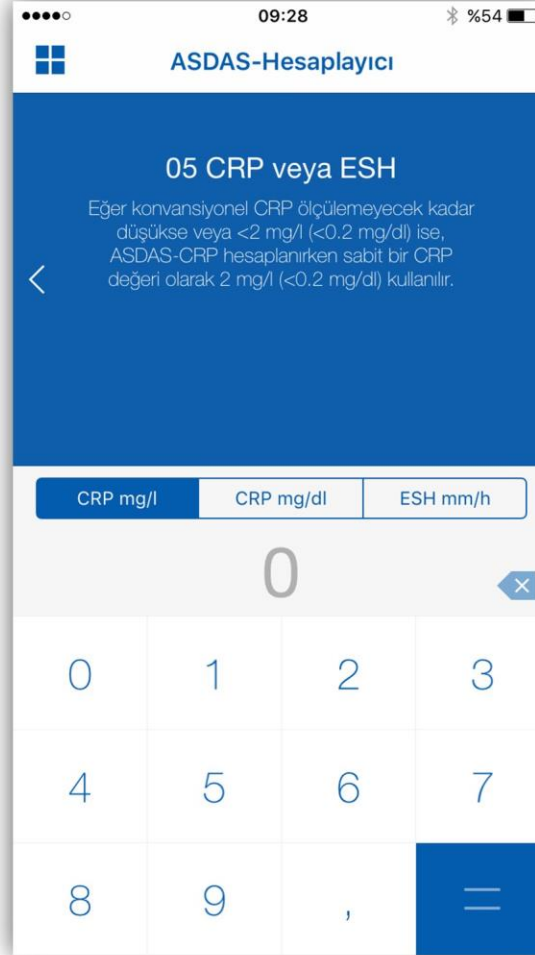
ASDAS Durum Skorları için Kesim Değerleri

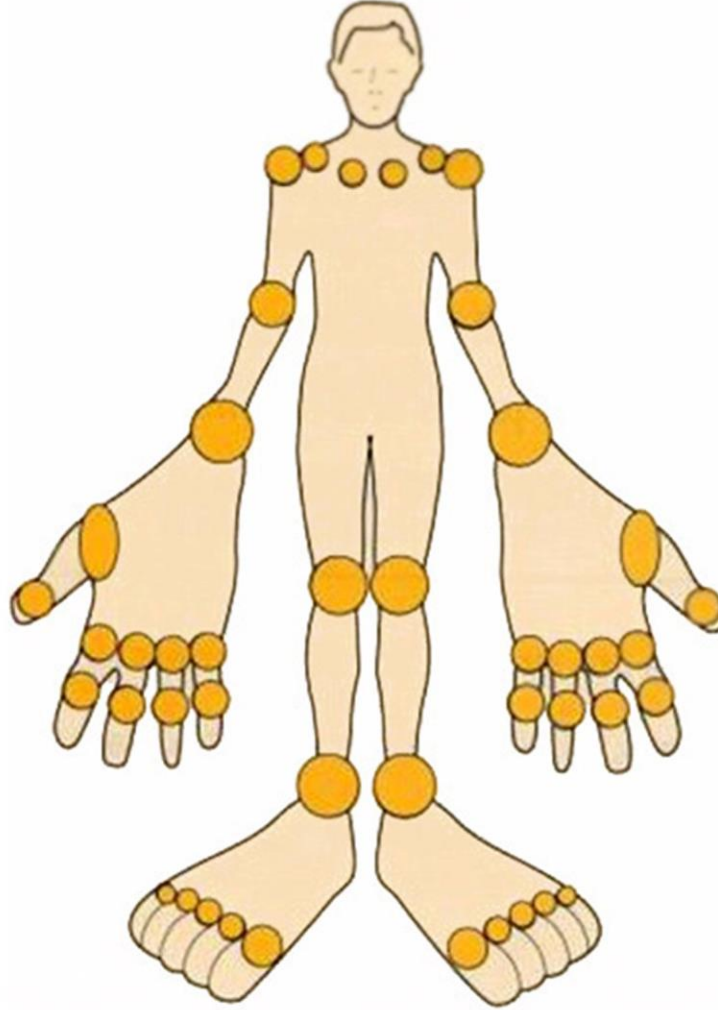
ASDAS Düzeltme Skorları için Kesim Değerleri

ASDAS Hesaplayıcı: Akıllı Telefon Uygulaması

Şiş eklem sayısı (44 eklem)

SONUÇ

SpA'da başka bir tedaviye geçiş, genellikle tedavinin etkisizliği veya istenmeyen etkilerin ya da tedavi ile ilişkisiz olarak komorbiditelerin ortaya çıkışı nedeniyle olmaktadır

Tedavinin etkinliğini değerlendirmede, hastalık aktivitesi izlem parametreleri (aksiyal ağrı, eklemlerde ağrı ve şişlik, BASDAİ, ASDAS, CRP, ESH) kullanılabilir.

